



ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada nr. 3, Sector 3, București



Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ombudsman



Nr.

RECOMANDAREA

Nr.8.....

referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind protecția persoanelor cu handicap și a dreptului la un nivel de trai decent, prevăzute de art. 50 și art. 47 din Constituția României

Urmare a reportajului prezentat la postul de televiziune Pro Tv București, din 11 februarie 2013, cu privire la situația unei tinere mame cu handicap grav, care a dat naștere acum 4 luni unui copil, tânără care a rămas fără posibilitatea de a avea însoțitor, deși conform certificatului de handicap grav ar fi necesitat acest sprijin, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a dispus efectuarea unei anchete, în vederea identificării cauzelor care au condus la încălcarea prevederilor Ordinului Ministrului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse nr. 762/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psiho-sociale și ale Legii nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare și a clarificării unor aspecte care privesc modalitatea de aplicare a dispozițiilor legale privind încadrarea în grad de handicap și practica neunitară la nivel de direcții.

Din ancheta efectuată au rezultat următoarele:

1. Anexa privind certificatul de încadrare în grad de handicap din H.G. nr. 430/2008 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap este în neconcordanță cu articolul 35 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și

completările ulterioare. Astfel, deși potrivit articolul 35 din Legea nr. 448/2006 *persoana cu handicap grav are dreptul, în baza evaluării sociopsihomedicale, la un asistent personal*, în **Anexa privind certificatul de încadrare în grad de handicap**, în dreptul gradului de handicap grav, sunt trecute următoarele precizări: *cu asistent personal; fără asistent personal, cu indemnizație de însoțitor, fără indemnizație de însoțitor*, în loc să fie trecută doar prevederea „cu asistent personal”.

În opinia noastră, această anexă nu se limitează la detalierea legii, ci o completează, astfel încât se poate spune că, a fost concepută într-o manieră care nu respectă legea în executarea căreia a fost elaborată și fără să se țină seama de principiul ierarhiei forței juridice a actelor normative, reglementat de dispozițiile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Mai mult, acest fapt a determinat apariția unei „cutume” în practica DGASPC-urilor, în baza căreia și în aplicarea principiului „Nimic pentru noi, fără noi”, instituit de prevederile art. 3 lit.e din Ordinul Ministrului Muncii, Familiei și Protecției Sociale nr. 2298/2012 privind Procedura-cadru de evaluare a persoanelor adulte în vederea încadrării în grad și tip de handicap, **ori de câte ori o persoană se încadrează în grad de handicap accentuat**, datorită cauzelor care a determinat deficiența și nu datorită deficienței indiferent de cauză, **i se dă grad de handicap grav fără asistent personal, mai ales atunci când ancheta socială relevă o situație socială precară.**

2. Ordinul MMFPS și MSP nr. 762/1992/2007 privind aprobarea criteriilor medicopsihosociale contravine prevederilor Ordinului MMFPS nr. 2298/2012, ale H.G. nr. 430/2008 cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare, întrucât, deși evaluarea persoanelor cu handicap și emiterea certificatului de încadrare în grad și tip de handicap se face în baza criteriilor medicopsihosociale, **Ordinul nr.**

762/1992/2007 conține doar criterii medicale, nu și criterii psihosociale, deși titlul acestuia act normativ sugerează un alt conținut.

Un alt aspect reținut din analiza prevederilor ordinului anterior menționat se referă la faptul că **o boală nu se poate încadra în prevederile ordinului decât dacă a intervenit dintr-o cauză stabilită de acest act normativ.** Astfel, se creează situația în care deși au aceeași boală, unele persoane beneficiază de prevederile acestui ordin, deoarece afecțiunea a fost determinată de cauza prevăzută de acest act normativ, iar altele nu pot beneficia, întrucât cauza bolii lor nu este cea menționată în ordin.

3. Prevederile art. 35, ale art. 37 alin. 3, ale art. 40 alin.1 și ale art. 44 alin. 1 lit. a din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituie obligația autorității administrației publice de a angaja asistentul personal al persoanei cu handicap grav.

Cu toate acestea, prin practici administrative defectuoase, autoritățile administrației publice determină persoanele cu handicap grav și asistent personal **să opteze pentru indemnizație în locul angajării unui asistent personal cu contract individual de muncă**, deși dreptul de opțiune aparține exclusiv persoanei cu handicap. Mai mult, la art. 37 alin. 2 și 3 din Legea nr. 448/2006 sunt reglementate expres și limitativ situațiile în care persoanei cu handicap grav i se acordă indemnizație în locul asistentului personal (sau găzduirea într-un centru de tip respira), indiferent de opțiune, și anume atunci când, pe perioada absenței temporare a asistentului personal, angajatorul nu poate asigura un înlocuitor al acestuia.

4. Art. 59 alin.1 lit c) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează obligațiile persoanelor cu handicap, prevede că acestea *trebuie să se prezinte pentru reevaluare, la solicitarea structurilor competente în domeniu, indiferent de termenul de valabilitate al certificatului de încadrare în grad de handicap*, deși **art. 87 alin.1¹** din același act normativ stabilește că *pentru persoanele cu*

handicap a căror afecțiune a generat deficiențe funcționale și/sau structural-anatomice într-un stadiu ireversibil și care nu pot urma programe de recuperare, Comisia de evaluare va stabili un termen permanent a certificatului fără a fi necesară prezentarea acestora la reevaluările periodice.

Apreciem că formula redacțională a art. 59 alin.1 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, generează interpretări arbitrare, deoarece legiuitorul nu a stabilit în mod clar și fără echivoc **condițiile și împrejurările în care se face reevaluarea persoanelor cu handicap ireversibil**, creând astfel o aparentă contradicție cu prevederile art. 87 alin.1¹ din lege, precum și premisele unor posibile practici defectuoase din partea autorităților competente să aplice această dispoziție legală.

În acest context, apreciem că aparenta contradicție și practicile administrative defectuoase la care ne-am referit ar putea fi evitate prin **introducerea unei precizări privind condițiile și împrejurările care determină reevaluarea persoanelor cu handicap ireversibil.**

Având în vedere cele mai sus expuse, în interesul îmbunătățirii legislației, dar și a practicii administrative în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu handicap, în opinia noastră ar fi utile o serie de modificări și completări ale legislației după cum urmează:

1. Modificarea anexei H.G. nr. 430/2008, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește modelul de certificat de încadrare în grad de handicap, **în concordanță cu prevederile art. 35 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;**
2. Modificarea și completarea ordinului MMFPS și MSP nr. 762/1992/2007, cu modificările și completările ulterioare, **în sensul înscrierii și a criteriilor psihosociale**, nu doar a celor medicale, precum și **în sensul încadrării persoanelor în grad de handicap în baza deficienței, indiferent de cauza acesteia;**

3. Completarea prevederilor art. 59 alin.1 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **prin introducerea unei precizări privind condițiile și împrejurările care determină reevaluarea persoanelor cu handicap ireversibil,**
4. **Instituirea unor măsuri administrative și legislative de natură să descurajeze nerespectarea de către autoritățile administrației publice a obligației de a efectua angajări în cazul asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav.**

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice și pentru a pune în valoare colaborarea între Avocatul Poporului, în calitatea sa de mediator, și Președintele Consiliului Județean Iași, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Președintele Consiliului Județean, urmează ca, în exercitarea atribuțiilor conferite de prevederile art. 91 alin.1 lit.d) și alin. 5 pct. 2 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să asigure examinarea constatărilor precizate în recomandare, în scopul protecției persoanelor cu handicap și a dreptului la un nivel decent de trai.

2. Președintele Consiliului Județean va dispune verificarea respectării prevederilor art. 35 și ale art. 87 alin.1¹ din Legea nr. 448/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare, de către entitățile publice județene cu atribuții în evaluarea persoanelor cu handicap, precum și a procedurii de

încadrare în grad de handicap, a modalității, termenelor și condițiilor de reevaluare a dosarelor persoanelor cu handicap.

3. Președintele Consiliului Județean va aduce la cunoștința Avocatului Poporului concretizarea recomandărilor formulate.

Avocatul Poporului,

Prof.univ.dr. Anastasiu Crișu



Domnului Cristian Adomniței
Președinte
Consiliul Județean Iași

București, 13 mai 2013